

AANZET VOOR HET BETREKKEN VAN MANNEN IN DE STRIJD TEGEN GEWELD OP VROUWEN

⇒ Dossier met beleidsaanbevelingen

in beweging
tegen
geweld

Koen Dedoncker - December 2016

Inleiding

Deze aanzet tot beleidsontwikkeling om mannen te betrekken bij de strijd tegen geweld op vrouwen kwam op vraag van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen. Voor dit onderzoek werd beroep gedaan op studies die al gebeurden in binnen- en buitenland, overlegd met nationale en internationale organisaties die werken met mannen (mannenwerk, mannennetwerk, Nesma Consulting, Emancipator, Men Engage, Men Against Violence, CoMen, ...) en gekeken naar de bestaande ontwikkelingen en activiteiten in België met bijzondere aandacht voor de initiatieven die in België werden genomen op de internationale mannendag (De studiedag van de Provincie Vlaams-Brabant 'Hoe mannen een stem geven in het gelijke kansen beleid?' en De mannendag van hij-kant – anders zij-kant - met een debat en voorstel van het 'femanisme')

De aard en de methodieken van de verschillende initiatieven liggen soms ver uit elkaar. Je kan echter wel meteen drie conclusies destilleren:

- 1) De manier waarop we naar geweld op vrouwen kijken moet volledig gewijzigd worden
⇒ Paradigmawissel
- 2) We moeten op zoek naar een nieuw of gezonder begrip van mannelijkheid.
- 3) Geweld op vrouwen of gendergerelateerd geweld moet bekeken worden in de bredere context van gendergerelateerde problematieken en mogen we niet bekijken als een geïsoleerd probleem.

Deze drie kernpunten vormen de assen van een werking om mannen te engageren en te emanciperen.

I PARADIGMA

1. Op weg naar een paradigmawissel

Wanneer we spreken over zaken als geweld op vrouwen of gendergerelateerd geweld verliezen mannen hun aandacht. Mannen denken dat dit niet over hen gaat, dat het hen niet aanbelangt. 'Ik ben een man', 'Ze hebben het niet over mij.', ... Zo komen er voor heel wat problemen die traditioneel (en fout!) gecategoriseerd worden als vrouwen-issues geen structurele veranderingen. Eén van die issues is geweld op vrouwen of gendergerelateerd geweld.

Wij pleiten voor een totale paradigmawissel waarbij zaken als geweld op vrouwen worden gezien als een mannenzaak of correcter nog als een mannen –én vrouwenzaak.

2. Begripsomschrijving

Van Dale

pa·ra·dig·ma

constellatie van overtuigingen, waarden en handelwijzen die door de leden van een bepaalde samenleving worden gedeeld

Het begrip paradigma werd ingevoerd door de wetenschapshistoricus Thomas Kuhn. Een tijd lang wordt de studie van bepaalde wetenschappen in zijn methoden bepaald door de in die tijd en samenleving heersende dominante uitgangspunten en opvattingen. Vrij plotseling kan daarin (door bv een ontdekking) een wending ontstaan naar ándere uitgangspunten en ándere ideeën over wat voor die wetenschappen de beste methoden zijn. Zo'n omslag noemde Kuhn een 'paradigmawissel'. De Nederlandse filosoof Ad Verbrugge definieert het begrip breder als "een overheersende denkrichting van een bepaalde groep waar die groep ook zelf aan vast zit. Bij een paradigmawissel wordt zo'n overheersende denkrichting opzijgeschoven als zijnde achterhaald.

Een mooi voorbeeld hiervan is het heliocentrisme. Tot grofweg 1500 was men ervan overtuigd dat de zon rond de aarde draaide en al het wetenschappelijk onderzoek, de methoden die werden gebruikt, ... pasten binnen deze premisse. Toen Copernicus ontdekte dat de aarde rond de zon draaide veranderde de hele manier van denken, het wetenschappelijk onderzoek en de manier waarop dit werd gevoerd.

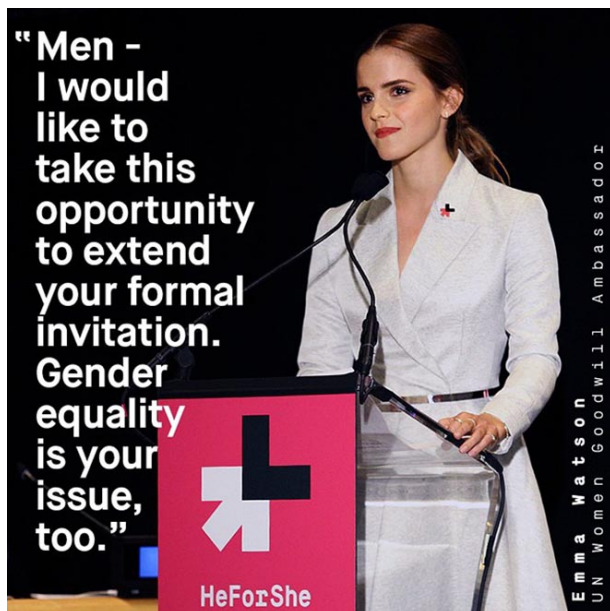
Een soortgelijke copernicaanse revolutie of paradigmawissel is noodzakelijk in ons denken over gendergerelateerd geweld en andere zogenaamde 'vrouwenissues'.

3. Paradigma: Geweld is een vrouwenzaak

We vertrekken van een het maatschappelijk paradigma dat gender gerelateerde onderwerpen: genderongelijkheid, gendergerelateerd geweld, emancipatie ... iets voor vrouwen en vrouwenbewegingen zijn. De gender kwesties zijn een 'ver van bed show' voor mannen zelf. Stereotypen over 'mannelijkheid' en ook 'vrouwelijkheid' beamen dit paradigma. Stereotypen zijn bijvoorbeeld een 'man is pas een man als hij ... dit of dat dan wel of niet doet' stellingen zoals deze zijn niet geslacht bepaald. Het is niet een biologisch 'nature' fenomeen maar een maatschappelijk 'nurture' fenomeen.

4. Paradigma: Geweld is een zaak van mannen en vrouwen

Veel problemen op persoonlijk, sociaal en politiek vlak hebben te maken met genderongelijkheid. Inmiddels zijn we eraan gewend deze problemen te behandelen vanuit een vrouwenperspectief, aangezien vrouwen vaak het slachtoffer zijn van deze gender ongelijkheid. Vrouwen, hebben de afgelopen decennia een enorme winst geboekt in hun gevecht voor gelijkheid, maar de kern van veel problemen (zoals bijvoorbeeld geweld op vrouwen) blijft bestaan. Effectiever is om het probleem ook te benaderen vanuit een mannenperspectief, waarbij de focus ligt op het transformeren van bestaande opvattingen over mannelijkheid. Hierdoor worden mannen deel van de oplossing, in plaats van ze weg te schuiven als enkel het probleem.

De UN campagne HeforShe, Emma Watson UN Goodwill Ambassador

Pas als vrouwen en mannen een collectief vormen, kunnen ze geweld effectief tegengaan.

5. Geweld

Gender ongelijkheid bestaat in alle lagen van de bevolking ongeacht de oorsprong, financieel en materiële verschillen. In de welvaartstaat zijn er vangnetten voor ondersteuning. Het is binnen een 'beschaving' dat zowel mannen als vrouwen naar gelijke kansen en rechten zoeken, ongeacht het gender. De werkelijkheid is echter anders voor velen en het wordt problematisch wanneer de ongelijkheid samengaat met uitsluiting en gender gerelateerd geweld. Het probleem situeert zich ook wanneer er geweld optreedt van voornamelijk mannen naar mannen die hun emoties op een andere manier, dan het stereotypen van 'de man', uiten. Het is ook problematisch wanneer holebi's slachtoffer zijn omwille van hun seksuele geaardheid.

II NIEUWE OF NORMALE MANNELIJKHEID

1. Stereotypen

Stereotypen zijn aangeleerd en berusten op welbepaalde waarden en normen die veel mensen in stand willen houden. Waarden en normen zijn een geheel van maatschappelijk en cultureel gedragingen en gewoontes.

Een klassiek voorbeeld van de manier waarop opvoeding stereotiepe normen meegeeft, is speelgoed. Jongens worden verrast met bouwdozen, actiehelden, tractoren en vrachtwagen en meisjes krijgen poppen, prinsessenattributen en huishoudspullen.

Interessant voor dit onderzoek is dat maatschappelijke en culturele gedragingen en gewoontes tijdsgebonden zijn. Als we kijken over de geschiedenis heen is een man wel gevoelig en zorgend mogen zijn: bv. meer dan een eeuw geleden stonden vrouwen en mannen van arbeiders- en agrarische milieus samen in voor de zorg voor de kinderen. Wellicht dwong de armoede hen ertoe; tenslotte stonden mannen en vrouwen ook samen in de fabriek of op het veld.

2. Vrouwen emancipatie

Van één kostwinner naar twee kostwinners en nu naar één en een half kostwinner. Vorige eeuw hadden we een lange periode het 'één kostwinners model', de vrouw bleef dan thuis en zorgde voor de kinderen. Dit patriarchisch model gaf de man een dominerende rol in het gezin. In onze streken is dit extra gestimuleerd door de christelijke waarden en normen. Hier ontstaan allerlei stereotypen: bijvoorbeeld dat het voor vrouwen een plicht is te moeten instaan voor de zorg en kinderen en dat het voor mannen een plicht is voldoende geld te verdienen om het huis en gezin te onderhouden. Als reactie hierop kwamen vrouwenbewegingen op voor hun fundamentele rechten naar ontplooiing, vorming, ontwikkeling, Zo kunnen vandaag bijvoorbeeld meer vrouwen kiezen of ze wel of niet kinderen krijgen, of

carrière maken, onafhankelijk zijn ... Vrouwen hebben sinds decennia geijverd voor een verandering en hebben zich vandaag meer geëmancipeerd.

De rollen die vrouwen vandaag kunnen opnemen zijn gediversifieerd. Vrouwen hebben meer keuzes in de manier waarop ze zich wensen te ontwikkelen en te gedragen. Ze kunnen kiezen voor een carrière, voor een gezin, ze kunnen de twee combineren, ze kunnen ook 'mannelijke' sporten beoefenen of 'mannelijke' jobs uitvoeren, ze kunnen ook hun 'mannelijke' eigenschappen ontdekken en ontwikkelen.

Alhoewel de toestand voor vrouwen verre van ideaal is, lijken mannen minder vrij te zijn om wat de maatschappij 'vrouwelijke' eigenschappen is gaan noemen te omarmen. Ze kunnen minder kiezen voor zorg in hun gezin, ze moeten hun gevoelens beheersen (of verstoppen), ze kunnen niet zomaar elke job of sport (kleuterleider, balletdanser, ..) doen zonder aangevallen of aangetast te worden in hun 'mannelijkheid'. Als een man zich bezighoudt met activiteiten die traditioneel als vrouwelijk worden beschouwd, hangt daar vanuit de maatschappij (mannen zowel als vrouwen) ook een zekere veroordeling aan vast. Vrouwen kunnen wel 'mannelijke' activiteiten beoefenen zonder daarvoor niet langer als vrouw te worden beschouwd.

Ondanks de successen naar vrijheid van vrouwen en hun emancipatie zijn er veel stereotypen gebleven. Gender gelijkheid laat op zich wachten. Vandaag zijn het mannen die bepaalde verworven privileges willen vasthouden. Privileges betekenen hier; individuele vrijheid voor mannen die niet willen instaan voor de zorg thuis. Privileges blijven bovendien vaak onzichtbaar voor diegenen die geprivilegieerd zijn. Het klassiek beeld dat mannen eraan overhouden, namelijk de man werkt buitenshuis en de vrouw zorgt voor de kinderen is gebleven sinds die periode van het één kostwinners model. Gender gerelateerde ongelijkheid tussen mannen en vrouwen blijft bijzonder groot.

Vandaag moeten mannen zich emanciperen om hun gender ongelijkheid en ook die van de vrouwen weg te werken.

3. Wat zijn de sociale normen rond mannelijkheid?

Om terug te komen op hoe stereotypen in stand worden gehouden: bij veel mannen is de enige uitlaatklep van emoties: geweld, zelfdestructie, overmatig alcohol- of drugs gebruik, Een man wordt, indien hij op en andere manier omgaat met emoties, al snel uitgemaakt als homo of mietje ...

Het voorbeeld hier beneden beaamt dit: 'Wimp' betekent 'Watje'. Met de ondertekst: Is hij (President Obama) te onzeker om president te zijn?

Tom Gorny, Personal Development Expert schrijft de volgende standpunten: “Mannelijkheid gaat verder dan de macho cliché van spierballen en snelle auto’s. De mannelijke identiteit behoeft een breder inzicht in zowel de mogelijke sterke punten als wel de mogelijke zwakte punten. Om zo mannen te helpen completer beeld van zichzelf te krijgen. Een duidelijkere, ‘rondere’ mannelijke identiteit zal zowel mannen als vrouwen helpen vrijer de verschillende rollen te vervullen. Zonder geremd of belemmerd te worden door angst of onzekerheid.”

Ook David & Brannon schrijven over de criteria waaraan een echte man in onze westerse wereld moet voldoen:

- Wees geen mietje: vermijd alles wat vrouwelijk is. Als je winkelt, danst, strijkt, ... ben je verwijfd.
- Streef naar succes en macht: Rijkdom, kracht en status zijn allemaal tekenen van mannelijkheid.
- Wees een rots: een man hoort een rots in de branding te zijn, in een crisis moet je op hem kunnen rekenen. Een man moet dus rationeel en kalm zijn, zijn emoties onder controle houden en geen tekenen van zwakte vertonen
- Neem risico’s: een echte man toont durf en schuwt geen risico’s om zijn doelen te bereiken, desnoods met geweld.

4. Zijn mannen en vrouwen dan zo verschillend?

Wetenschappers die onderzoek doen naar verschillen in gedrag en attitudes tussen de genders, laten zien dat er een aanzienlijke overeenkomst is tussen mannen en vrouwen. Sterker nog: de overeenkomsten tussen mannen en vrouwen zijn veel groter dan de verschillen. Mannen en vrouwen lijken dus meer op elkaar dan we vaak denken. Door de overeenkomsten te negeren en de verschillen te benadrukken, creëren we genderverschil in plaats van gendergelijkheid.

We maken een onderscheid tussen beide geslachten en koppelen daar welbepaalde verwachtingen aan. Het is problematisch dat kinderen zich van heel jonge leeftijd moeten conformeren aan deze verwachtingen, omdat ze zo eenzijdig en stereotiep zijn. Zo moeten meisjes ijverig, sociaal en zorgzaam zijn en hobby's als ballet of tekenen beoefenen. Jongens moeten zelfstandig, dominant en competitief zijn en zwemmen of voetballen. Wie buiten de norm kleurt wordt vaak uitgelachen of gepest. Opvallend is dat uit onderzoek blijkt dat het vooral jongens zijn die druk ervaren om te voldoen aan de sociale verwachtingen. Voor meisjes is het al meer aanvaard om zich 'mannelijker' te gedragen dan voor jongens om 'vrouwelijk' gedrag te stellen.

We moeten aandacht hebben voor het keurslijf waarin jongens gevangen zitten. Daarbij moeten we zeker kijken naar de aanzet die wordt gegeven naar ongehoorzaamheid, risico-gedrag en zelfs geweld. De vrouwenbewegingen hebben terecht ingehakt op de kledingindustrie en de boodschappen voor meisjes op onder andere t-shirts met bv 'sweetheart', 'kleine prinses', 'shopping addict', ... veroordeelt en laten nuanceren maar wat met jongenskleding waarop slogans staan als 'little rebel', 'troublemaker', 'better a bad day snowboarding than a good day at school', ... Wat leren we onze jongens? Welk gedrag stimuleren we hiermee?

Het is tijd om onze jongens andere dingen aan te leren. Het is tijd voor nieuwe rolmoddellen. ...

5. Mannen emancipatie

In essentie zijn wij –als mensen– één geheel, een vat vol menselijke mogelijkheden. Maar dan, zelfs al voor we geboren worden, gebeurt er iets. We worden opgedeeld in twee tegengestelde groepen. Je bent ofwel een jongen, of je bent een meisje. Je bent ofwel blauw, of roze. Van jongens wordt vervolgens verwacht dat ze alleen de eigenschappen ontwikkelen en tentoonspreiden die we beschouwen als 'mannelijk' en daarmee alle eigenschappen die wij beschouwen als 'vrouwelijk' te negeren, te ontkennen en te onderdrukken. Hetzelfde wordt van meisjes verwacht; zij worden aangemoedigd alleen eigenschappen die als vrouwelijk worden beschouwd te ontwikkelen en uit te dragen en hun 'mannelijke' eigenschappen te onderdrukken.

Deze indeling in 'mannelijk' en 'vrouwelijk' beperkt ons menselijk potentieel en zorgt voor veel problemen, zowel op persoonlijk en interpersoonlijk niveau als op sociaal niveau. Vrouwen zijn deze uitdaging al lang geleden aangegaan, maar nu is het aan mannen om de onderdrukte 'vrouwelijke' eigenschappen die ze bezitten te verkennen. Alleen door jezelf toe te staan om je volle menselijke potentieel te benutten kunnen we gendergelijkheid en rechtvaardigheid bereiken in de wereld. Genderongelijkheid is de oorzaak van te veel problemen in deze wereld. Vrouwen hebben inmiddels veel gelijke rechten verworven, maar ongelijkheid blijft bestaan

6. Het verschil tussen gender en geslacht

Gender: De maatschappelijke (cultureel, religieus) geconstrueerde verschillen tussen mannen en vrouwen. Ze kunnen veranderen doorheen de tijd en zijn voor elke samenleving verschillend.

Geslacht: Biologische verschillen tussen mannen en vrouwen. Ze kunnen (bijna) niet veranderen doorheen de tijd en blijven ook gelijk in verschillende samenlevingen.

Katrien Van de Heyden van Nesma Consulting en het Europees consultinggroep Engender verduidelijkt verder dat het concept gender verwijst naar de maatschappelijke constructie van mannelijkheid en vrouwelijkheid. Dat wil zeggen dat gender geen synoniem is van geslacht. Geslacht gaat immers enkel over de biologische verschillen tussen mannen en vrouwen. Die zijn niet of moeilijk veranderbaar. Gender daarentegen gaat over hoe een samenleving op een bepaald moment in de geschiedenis mannelijkheid en vrouwelijkheid vorm geeft. Dit kan sterk verschillen van cultuur tot cultuur en van tijdperk tot tijdperk. Gender verwijst dus enerzijds naar uiterlijkheden (vb. in Vlaanderen dragen vrouwen rokken en mannen niet) en anderzijds ook naar onderliggende mannelijke en vrouwelijke stereotypen (vb een vrouw doet nog steeds veel meer huishoudelijke arbeid dan een man). Deze laatste verschillen kunnen aanleiding geven tot structurele ongelijkheid (vb. de loonkloof). Structurele ongelijkheden op basis van gender treffen echter niet alleen vrouwen maar ook mannen. Gender probeert deze verschillen in kaart te brengen en structurele ongelijkheden aan te kaarten.

Mannen balanceren in onze samenleving tussen privileges en faalangst. Privileges omdat de norm nog vaak ligt bij blanke mannelijke kostwinnaars die voorrang krijgen op vele domeinen, maar anderzijds ervaren mannen ook steeds meer hoe het macho vakje waarin de samenleving hen duwt, niet resulteert in het succes waarop ze hoopten. Integendeel, mannen betalen een hoge prijs voor hun (vaak risicovol) alphamannetje gedrag dat emotieloos en eenzaam door het leven gaat, en de authentieke ontwikkeling van al hun menselijke capaciteiten tegen gaat. Gelijke kansen betekent dan het diversifiëren van mannelijkheden, dat hun hokje doorbreekt en hen meer zorgzaam doet verbinden met zichzelf en andere mannen en vrouwen in hun leven.

Genderongelijkheid is de oorzaak van veel te veel problemen in deze wereld. Vrouwen hebben inmiddels veel gelijke rechten verworven, maar ongelijkheid blijft bestaan zolang mannen en mannelijkheid hoger gewaardeerd worden dan vrouwen en vrouwelijkheid. **Wij streven naar een wereld waarin mannen en vrouwen als gelijken behandeld worden. Hier worden mannelijkheid en vrouwelijkheid in zowel mannen als vrouwen gelijk gewaardeerd.**

III GENDERGERELATEERD GEWELD IN EEN BREDERE CONTEXT

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat men engage veel verder reikt dan geweld op vrouwen alleen en dat we dit ook als dusdanig moeten benaderen. Afgezonderd het risico op stigmatisering door met mannen uitsluitend te werken rond geweld is het ook duidelijk dat dit thema niet geïsoleerd kan worden van andere (gendergerelateerde) thema's. De aanpak ervan kan niet losstaan van een holistische aanpak van andere onderwerpen die mannen aangaan (relaties, opvoeding, zorg, seksualiteit, ...)

Jens van Tricht van Emancipator stelt in zijn handelingsperspectief 5 onderwerpen voor waarbij de betrokkenheid van mannen noodzakelijk is en de rol van mannen moet veranderen.

1. Mannenemancipatie algemeen
2. Arbeid en zorg
3. Geweld
4. Seksualiteit
5. Seksuele diversiteit

Op de mannendag van de Provincie Vlaams-Brabant 'Hoe mannen een stem geven in het gelijke kansen beleid?' werd in een workshop van Jens van Tricht rond mannen en beleid gespeeld naar de noden in het beleid om mannen bij deze onderwerpen te betrekken. In bijlage vindt u een weergave van de resultaten van deze workshop.

IV BELEIDSUITDAGINGEN

Toegepast op geweld

Geweld is (vaak) een mannen en/of mannelijkheidsprobleem. Er is een problematische relatie tussen (het gebruik van) geweld en de huidige invulling van mannelijkheid in onze samenleving. De link tussen mannen, mannelijkheid en het gebruik van geweld wordt nog bijna altijd (onbewust én bewust) gemaakt. Het gebruik van geweld, en de acceptatie van het gebruik hangt samen met heersende traditionele normen, waarden en beelden die gekoppeld zijn aan mannen en mannelijkheid. Mannen 'horen' altijd en overal in staat van paraatheid te zijn om geweld te kunnen gebruiken. Hetzij ter verdediging van anderen, hetzij om een eigen positie en identiteit te versterken.

Mannelijkheid wordt vaak gekoppeld aan dominantie, macht, kracht, overheersing, competitie en agressie in plaats van zorg en gelijkwaardigheid. Hierdoor speelt geweld in de levens van veel jongens en mannen een centrale rol. Maar de koppeling tussen geweld en mannelijkheid heeft niet alleen een impact op het gebruik van geweld (als man hoor ik geweld te gebruiken) maar ook op het ondergaan van geweld (een man laat zich niet slaan) en het vragen van hulp (ik kan geen hulp vragen omdat ik als man geen geweld hoor te

ervaren) of ondersteuning (als man moet ik het niet erg vinden dat ik geweld gebruik, dus mag ik geen ondersteuning vragen om hiermee te leren stoppen).

De huidige link tussen mannelijkheid en geweld zouden we dan ook ter discussie moeten stellen en positieve invullingen van mannelijkheid moeten bevorderen. **Het betrekken van mannen en jongens bij het beëindigen van geweld tegen vrouwen en tussen mannen onderling en het bevragen en bekritisieren van gewelddadige invullingen van mannelijkheid, kan bijdragen aan het verminderen van de prevalentie van geweld daarmee aan een veiligere en gezondere samenleving.**

Hoe kunnen we dit concreter invullen:

1. Erken dat geweld (meestal) een mannenprobleem is. Er is een problematische relatie tussen geweld en de huidige invulling van mannelijkheid in de samenleving. Hierbij is het belangrijk om in het oog te houden dat meeste plegers van geweld mannen zijn, maar dat de meeste mannen geen geweldsplegers zijn.
2. Stel de huidige associatie tussen mannen, mannelijkheid en geweld ter discussie en bevorder nieuwe, niet-gewelddadige invullingen van mannelijkheid via o.a. campagnes en trainingen. Het is belangrijk om hier al op jonge leeftijd mee te beginnen en ook jongens en meisjes positieve alternatieven aan te bieden voor stereotiepe m/v -invullingen. Wijs betrokken mannen en vrouwen op alternatieven. Individuen moeten leren om emoties op een andere manier vorm te geven en een andere oplossing te vinden dan geëmotioneerd en onder druk geweld toe te passen.
3. Wees bewust van de verschillende rollen die mannen hebben. Besteed in de aanpak van geweld aandacht aan de rol die mannen (kunnen) spelen. Richt je hierin niet eenzijdig op mannen als pleger of mannen als slachtoffer van geweld. Op individueel niveau komen alle vormen van geweld voor. Maar hou hierbij wel aandacht voor de structurele en maatschappelijke genderpatronen die in geweldsdynamieken zichtbaar zijn.
4. Betrek mannen actief in de aanpak van geweld. Mannen kunnen ook betrokken worden in aanpak zonder direct betrokken te zijn bij geweldsituaties. Mannen hebben een belangrijke rol in het geven van het goede voorbeeld én in het aanspreken van jongens en andere mannen. Het mannelijk stilzwijgen over geweld moet doorbroken worden. Hiervoor zijn wereldwijd allerlei tools ontwikkeld die met name jongens en mannen kunnen helpen om op een actieve wijze hun verantwoordelijkheid bij het voorkomen en tegengaan van geweld vorm te geven. De Witte Lintjes campagne, de 'Men Care' campagnes en de 'He for She' campagnes zijn hiervan goede en inspirerende voorbeelden die wereldwijd met succes mannen

mobiliseren en activeren om mannelijk geweld tegen vrouwen (en breder) te problematiseren.

5. Neem mannelijk slachtofferschap serieus. Mannelijk slachtofferschap wordt nog te weinig serieus genomen, waardoor de betreffende mannen dubbele impact van het geweld ervaren en bovendien niet de benodigde hulp (kunnen) krijgen.
6. Erken de diverse vormen van geweld. Op veel andere terreinen speelt het thema mannen, mannelijkheid en geweld een grote rol. Denk hierbij bijvoorbeeld aan terrorisme, racisme, oorlog en geweld in de openbare ruimte. Richt je daarom ook op vormen van geweld die minder als geweld gezien worden en daardoor meer geaccepteerd worden in de samenleving. Denk bijvoorbeeld aan fysiek geweld tussen mannen onderling.
7. Bekijk het thema geweld ook in relatie tot andere thema's. Benader het thema mannen en geweld niet als een geïsoleerd op zichzelf staand thema. Leg linken met andere beleidsterreinen zoals vaderschap en de herwaardering van zorgkwaliteiten bij mannen.
8. Maak gebruik van een integrale aanpak. De complexiteit van genderdynamieken in de aanpak van geweld vraagt een systematische en holistische aanpak op het niveau van het individu, partnerrelaties, gezinnen, gemeenschappen, instituties en de samenleving. Hierbij moet ook een mix van methoden en strategieën toegepast worden: projecten en campagnes gericht op bewustwording, preventie, gedragsverandering, mediacampagnes, beleidsontwikkeling etc.
9. Ontwikkel gendersensitief preventiebeleid. De inzet voor het voorkomen van geweld kan zich richten op o.a. doorbreken van stereotiepe beeldvorming over typische mannen en vrouwenrollen en -gedrag. Maar ook op opvoeding, conflicthantering, doorbreken van legitimering van geweld, en het stimuleren van niet gewelddadige alternatieven voor mannen.
10. Intensiveer de plegeraanpak. Naast de noodzakelijke inzet op ondersteuning en bescherming van slachtoffers moet er ook aandacht komen voor de preventie, de aanpak en het veroordelen van het gedrag van plegers. Wees hierin bewust van het verschil tussen het afwijzen en veroordelen van het gedrag van de pleger en van de pleger zelf. Behoud hierbij aandacht voor de diversiteit onder mannen en hou in interventies ruimte voor maatwerk. Bij het optreden nadat geweld heeft plaatsgevonden is het belangrijk zowel oog te hebben voor het slachtoffer als voor de dader, zonder dat aandacht voor de dader ten koste van de aandacht voor het

slachtoffer gaat. Het is belangrijk oog te hebben voor de (vaak gegenderde) gevolgen van conflict en (huiselijk) geweld, voor zowel mannen als vrouwen.

V PILOOTPROJECT ENGAGE MEN – BEWEGING TEGEN GEWELD – VZW ZIJN

1. Inleiding

De Beweging tegen Geweld - vzw Zijn past de aanbevelingen m.b.t. engaging men zelf toe in een pilootproject rond familial geweld bij Afrikaanse mannen.

We hebben gekozen om te werken met Engelstalige mannen van zwart Afrika in België.

De Engelstalige Afrikanen in ons land, merendeel Ghanezen, Nigerianen, Ethiopiërs ... vormen een *minority group of minderheidsgroep* in België. Naast de Franstalige Afrikanen met oorsprongen uit Centraal Afrika. Een minderheidsgroep in een bepaalde omgeving kan kwetsbaar zijn. Een kwetsbare groep kan dan eventueel ook gestigmatiseerd worden. De kans bestaat dan dat diezelfde gemeenschap terug grijpt naar 'oude' patriarchische gewoontes en handelingen. De autoriteit die deze man dan moet uitstralen kan dan weer gepaard gaan met gender ongelijkheid en vormen van geweld.

Centraal in dit project staat de empowerment die persoonlijke veranderingen kan realiseren. Vzw Zijn wil hiermee de universele grondrechten van de deelnemers: ontplooiing, ontwikkeling en algemeen welzijn waarborgen.

Door activering en (her)introductie van kwetsbare, gestigmatiseerde bevolkingsgroepen wil dit project bijdragen het optimaliseren van socio-culturele integratie en het verhogen van zelfredzaamheid. We gebruiken laagdrempelige sociaal-culturele workshops waarbij dans, fysiek theater en muziek centraal staan.

Eén van de hamvragen van het project Men Engage is:

'Hoe kunnen we op een strategische en duurzame manier hulpbehoevende personen en gemeenschappen empoweren, autonomie en waardigheid geven, de gestigmatiseerde gemeenschap emanciperen om bepaalde gewoontes van geweld te doorbreken?'

Met dit participatief project leggen we algemene problemen die in de samenleving leven op tafel. De behoeften kunnen formuleren is het beschrijven van de doelstellingen zelf van dit project. Het is een uniek project met tot doel 'verandering' in gelijke kansen man/vrouw , in het zich gelukkig voelen en erbij horen. Het project draagt bij aan een duurzame verandering.

2. Men Engage SCW project

Dit project is een traject. Het traject omvat een reeks bijeenkomsten, workshops, gesprekken en de creatie van een artistieke productie. Samen met een groep mannen van zwart Afrikaanse Engelstalige origine in Brussel werken we rond de sociaal- en maatschappelijke thema's: relatie(s), opvoeding en maatschappij, ... Het onderliggend, maar onuitgesproken, thema dat we willen behandelen is geweld in relaties. Een toelichting bij de doelstellingen en de thema's is hieronder uitgeschreven.

Gedurende de workshops werken de medewerkers creatief en resultaat gericht. Het is een sociaal-cultureel gebeuren met een reeks workshops fysiek-theater, dans, tekst schrijven en muziek ... Het resultaat van dit werk wordt op het einde van het traject publiek gemaakt via een optreden.

2.1 Doel

Het traject Men Engage dat vzw Zijn uitzet, bevindt zich op het snijvlak van twee domeinen.

1. Het is een culturele aangelegenheid (**Culture**) waarbij we op een artistieke en creatieve manier via het medium dans, fysiek-theater en muziek een voorstelling ontwikkelen rond relaties, opvoeding, ...
2. Het heeft tot tot doel sociale impact te vergroten (**Social**).

Het sociale luik omvat maar liefst vijf subdoelen. Het kadert zich binnen het niet formeel leren (**1. Learn**). Het ontstaat vanuit een sociaal maatschappelijk engagement (**2. Mobilize**). Het versterkt een gemeenschapsgevoel (**3. Community**). Het is een publieksgebeuren, met promotie voor het optreden en we willen de impact duurzaam hebben (**4. Impact**) en met het project ontstaat vanuit de samenwerking met een kwetsbare groep en willen dit onderbrengen bij een sensibiliseringscampagne (**5. Aware**).

2.2 Toelichting doelen

1. Culture

Een groep mannen komt wekelijks samen om een artistiek werk (een voorstelling) te ontwikkelen. Met de workshops verhogen we de participatie aan de cultuur en stimuleren we creativiteit. Fysiek-theater/ dans / tekst /muziek zijn podiumkunsten die als middel worden ingezet. Hiermee krijgen de thema's vorm: relaties, opvoeding en maatschappij en het onderliggende thema geweld. De thema's worden vanuit een positief perspectief benaderd en op een originele manier uitgewerkt.

2. Social

Mensen komen bij elkaar, het sociaal aspect is hier enorm belangrijk. Vanuit de organisatie voorzien we een kader dat uitwisseling en ontmoeting favoriseert. Er is een constante interactie tussen de deelnemers en ook met het publiek tijdens het evenement. Mensen ontmoeten nieuwe mensen, wisselen uit waardoor er een kruisbestuiving en dynamische diversiteit ontstaat.

- **Learn**

Alle betrokkenen leren van elkaar en de samenkomsten kaderen in het informeel en non formeel leren.

- **Mobilize**

De workshops hebben ook tot doel om moeilijkere thema's (zoals geweld) bespreekbaar te maken. Eerst is er kennismaking en de ontmoeting, vervolgens is er ruimte voor uitwisseling. Bij de thema's zullen we op waarden, normen en overtuigingen stuiten. Het activeren en stimuleren van de betrokken mannen houdt ook in dat we overtuigingen gaan kanaliseren. Iedereen heeft wel een mening. De groep neemt een standpunt over de thema's in. De bedoeling is ook een engagement van de deelnemers te merken, dat de groep zich durft te positioneren. Tijdens de workshops zoeken we naar raakvlakken in overtuigingen bij de verschillende mannen: 'waar ligt de gemene deler?' Met het optreden willen we de thematiek ook publiek en algemeen maken.

- **Community**

Ontmoeting is één van de doelen van het project. Het deelnemen neemt verschillende vormen aan, dit kan actief maar ook passief. Men mag gewoon komen kijken of iemand vergezellen. Graag zien wij talrijke mensen opdagen tijdens de optredens. Cultuur is bij uitstek het instrument dat gemeenschapsvormend werkt. Dit project zet zich in als bindmiddel van gemeenschapsgevoel en is tevens een katalysator voor de verdere ontplooiing van betrokken 'kwetsbare' deelnemers. Mensen gaan onze activiteiten aanschouwen, cultuurparticipatie heeft een effect van maatschappelijke cohesie. Hierbij wordt het sociaal aspect, in zijn brede betekenis, volledig benut.

- **Impact**

Duurzame impact is een breed gegeven. We zoeken naar persoonlijke verandering of ontwikkeling en wederzijdse beïnvloeding die zodanig sterk is dat ze voor altijd en definitief is. De impact zal ook plaatsvinden tussen

de mannen onderling. Het veranderingsproces van één man, beïnvloedt dat van anderen. We creëren ten slotte sleutelfiguren van de gemeenschap zelf, die een andere manier van kijken en handelen in de gemeenschap introduceren. De uitdaging is om een positieve en langdurig effect te creëren. Door het inschakelen van sleutelfiguren versterkt de samenhang in de gemeenschap en creëert dit duurzaamheid. Onze doelstellingen zijn dan ook substantieel wanneer het gehele project gedragen is door een heel netwerk en wordt aangemoedigd door de gemeenschap.

- **Aware**

Vzw Zijn heeft tot doel de taboe rond familiaal geweld te doorbreken. 'Aware' is de korte versie van 'raising awareness' wat sensibilisering betekent. Het project is een publieksevenement. Door het afgelegde traject ook publiek te maken, worden anderen bewust van het veranderingsproces dat mannen hebben aangelegd en de kijk op gevoelige thema's die ze hebben ontwikkeld.

Op een indirect manier gaat het project over familiaal geweld. Het wordt echter op een positieve en humoristische manier ingevuld. Relaties gaan over love story's, opvoeding over grappige situaties met de kids en leven in een nieuwe maatschappij. Met Men Engage dragen wij een positieve boodschap uit, en de sensibilisering hierover gaat ongetwijfeld samen met een 'maatschappelijk bewustwordingsproces'.

2.3. Workshops zelf

De workshops maken we aantrekkelijk door de focus te leggen op dialoog met en tussen de deelnemende mannen waarbij we telkens ook de creativiteit bekrachtigen. Elke deelnemer beschouwen we als een essentieel onderdeel van het geheel. We realiseren dit door vanaf het begin alle mannen (en ook personen die direct en indirect ermee te maken hebben) te betrekken in de opmaak van de waarden en doelstellingen van het project. Het is een nieuwe en innovatieve werkwijze met tot doel een beter begrip en de gevoeligheid voor elkaar.

Voorbeeld workshop 1

<p style="text-align: center;">Kennismaking</p> <ul style="list-style-type: none">• Ik ben...• Vzw Zijn is...• Daar willen we naar toe...	<p style="text-align: center;">Losschudden</p> <ul style="list-style-type: none">• In een kring gaan staan• Iedereen doet fel één hoekige beweging kan ook met stem, de groep herhaalt dit• De tweede ronde: hetzelfde maar bij elke volgende beweging vanaf de eerste herhalen, bewegingen aaneensluitend maken
<p style="text-align: center;">Thema opvoeding Papa – zoon</p> <p>Situatie1: je dochter is boos, ze gooit boeken en andere spullen op de grond, ze roept en spuwt.</p> <p>Opricht alleen</p> <ul style="list-style-type: none">• Schrijf de actie die onderneemt op (bv: krachtig stop roepen en met je hand op tafel slaan, haar optillen en buiten brengen, haar kalmeren ...)• Beeld de actie uit met of zonder stem Toon het aan elkaar <p>Situatie 3: je dochter is gevallen, ze huilt * Welke actie onderneem je</p>	<p style="text-align: center;">Thema opvoeding Papa – dochter</p> <p>Situatie 1 met je zoon. Is je reactie anders?</p> <p>Situatie 2: je zoon wil je helpen met de montage van een Ikea meubel. Hij doet het verkeerd, hij brengt schade aan. Niemand kan hem opvangen, je wil je meubel af, je ergert je.</p> <p>Opricht met twee papa en zoon</p> <ul style="list-style-type: none">• Papa beeld uit dat dat hij bezig is:<ul style="list-style-type: none">○ Lezen van gebruiksaanwijzing, nemen, vijzen, monteren• Zoon moeit zich neemt spullen af, vraagt aandacht• Papa verliest geduld• Bewegingen precies onthouden Toon het aan elkaar <p>Situatie 3 met je zoon. Is je reactie anders?</p>

Bibliografie

- Barker Gary, “ Engaging boys and men to empower girls: reflections from practice and evidence impact”, EGM/DVGC/2006/EP3
- Corneau Guy “Afwezige vaders, verloren zonen”, 1999
- David D. & Brannon R., “ The forty-nine percent majority. The male seks role.”, Addison-Wesley, 1976
- Erin A. Casey e.a. “What motivates men’s involvement in gender based violence prevention?“, Sage, 2016
- Emancipator www.emancipator.nl
- Hinsliff Gaby “ Our boys need to be rescued, and it’ll take a new kind of role model”, the Guardian, November 2016
- Hope Worlwide, South Africa, “Testing the effectiveness of the Men as PartnersProgram in Soweto, South Africa”, november 2007
- Men-care www.men-care.org
- Men can stop rape www.mencanstoprape.org
- Mannennetwerk www.mannennetwerk.be
- Mannenwerk www.mannenwerk.be www.mannenwerk.org
- Men engage www.menengage.org
- Ollivier Erwin, “It takes two to tango ...”, Beslist Feminist, november 2016
- Ongenae Cathérine, “ Ook mannen hebben te lijden onder mannen” Knack, november 2016
- Peacock Dean and Levack Andrew, “ The men as partners program in South Africa: Reaching men to end gender-based violence, International Journal of Men’s Health, 2014
- Promundo www.promundo.org

- Samuels Tim, “Waar is mijn speer?”, Luitingh Sijthoff, 2016
- Sonke Gender Justice Network, “ Involving men and boys in GBV prevention, 2011
- Studiedag, “Hoe mannen een stem geven in het gelijke kansenbeleid?” Leuven, 17 november 2016
- Zij-kant, “Gezocht: femanisten”, 2016

BIJLAGE: VERSLAG WORKSHOP JENS VAN TRICHT 'HOE MANNEN EEN STEM GEVEN IN HET GELIJKE KANSEN BELEID?'

⇒ AANZET TOT BELEIDSAANBEVELINGEN

1. Mannenemancipatie algemeen

- + Wenselijk dat het vanuit de mannen zelf komt, dat mannen zelf de inhoud bepalen
- + Nood aan totale paradigma wissel. Gelijke kansen niet benaderen als mannen of als vrouwenissue maar als mensenissue.
- + Laagdrempelige manneninitiatieven (grassroot)
- + Via internet mannenplatform
- + Mannen nodig die zich willen engageren
- + Samen (man en vrouw) emanciperen met respect voor elkaar + (h)erkennen privilégés
- + Zelfde omgang met dochters en zonen
- + Intersectioneel denken over de groep mannen
- + Constructie in dialoog tss mannen en vrouwen
- + Sleutelfiguren (mannen) naar nieuw maatschappelijk rolmodel met eigenaarschap bij de mannen
- + Volledige keuzevrijheid om die rollen in te vullen die jou liggen (impliciete en expliciete barrières opheffen)
 - Expliciet -> bv normen opgelegd door maatschappij -> en door jezelf (geïnternaliseerd)
 - Impliciet ->verwachtingen
- + Doorbreken van stereotiepen in onderwijs en opvoeding. Ruimte geven om zichzelf te ontwikkelen
- + Rol van ons schoolsysteem
- + Naar mannen luisteren
- + Seksisme en gender policing aanklagen
 - Policing = ook mannen in een hokje duwen
- + Voorbij schuld, dader, slachtoffer naar gemeenschappelijke belangen en doelen toewerken

Wat betekent dit op individueel, collectief en institutioneel vlak en welke beleidsaanbevelingen kunnen we daaraan koppelen?

Individueel

- + In je eigen omgeving praten over mannenwerk, over gevoelens, over nieuwe man-zijn, jongens aanspreken, samenkomen rond een vuur en praten, delen van verhalen
- + Ken jezelf (psychopedagogiek)

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Partners die aandacht hebben voor genderbewuste acties ondersteunen
- ⇒ Genderbewuste communicatie voor de burger
- ⇒ Genderbewust burgerschap ontwikkelen en stimuleren

Collectief

- ✚ Rolmodel (bredere keuze)
- ✚ In media de man in al zijn diversiteit tonen -> verdraagzaamheid naar anders-zijn

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Subsidiëren en ondersteunen van doelen van bewegingen -> politiek steun geven
- ⇒ Brede campagne met mannen die afwijken van klassieke rolpatronen
- ⇒ Samenwerking en vergaderingen van vrouwengroepen en mannengroepen organiseren
- ⇒ Op scholen gendertrainingen geven en vooral uitleggen hoe gender policing werkt

Institutioneel

- ✚ Images study
- ✚ Niet alleen seksuele opvoeding in onderwijs ook educatie over gender
- ✚ Ondersteunen van vzw's die mannenwerk uitbouwen, zowel financieel als structureel
- ✚ Uitbouwen van een platform waarop alle manneninitiatieven in kaart gebracht worden (zoals www.mannennetwerk.eu), en deze info over heel vlaanderen verspreiden en tot hulpverleners brengen (dokters, psychologen)
- ✚ Media campagnes in samenspraak met de mannenorganisaties en vrouwenorganisaties
- ✚ Structurele aandacht in het onderwijs voor beeldvorming man/vrouw
- ✚ Beeldvorming in de media 'controleren'

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Via onderwijs lessen geven over kritisch kijken naar vrouwelijkheid en mannelijkheid
- ⇒ Deontologische censuur in de media en reclame (scoops = gevaar)
- ⇒ Media controle
- ⇒ Overleg/dialogo faciliteren om tot concrete beleidsvoorstellen/acties te komen
- ⇒ Politieke en financiële beleidskeuzes maken en aanbieden door Federale en Vlaamse overheden
- ⇒ Het beleid kan op alle niveaus communiceren op genderbewuste communicatie

2. Arbeid en zorg

- + Ouderschapsverlof en vaderschapsverlof wordt weinig opgenomen door mannen
- + Status van de man losmaken van arbeid
- + Status van de man zou niet bij arbeid moeten liggen, maar meer bij zorg.
- + Kloof tussen de verwachtingen van de maatschappij vs eigen verwachtingen
- + Zelfzorg op zijn mannelijks ondersteunen (bv mannengroepen) en preventieve waarde hiervan (h)erkennen
- + Soort baan bepaalt ruimte zorg
- + Zorg als meerwaarde
- + Waarde status van zorgtaken verloren
- + Kortere werkweek?
- + 30 uren week, minder uren werken per dag = meer tijd voor elkaar
- + Lezingen op bedrijven (middagpauze)
- + Praatcirkels over deze thema's
- + Zorg en kwetsbaarheid worden beschouwd als zwakte
- + Mannen die deeltijds werken worden negatiever bekeken dan vrouwen die deeltijds werken

Wat betekent dit op individueel, collectief en institutioneel vlak en welke beleidsaanbevelingen kunnen we daaraan koppelen?

Individueel

- + Durven je wensen volgen ook tegen de normen in
- + Besef dat mannelijke zorg voldoening kan geven, verrijkend is voor mannen
- + Erken binnen eigen gezin belang van niet betaalde arbeid en help mee

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Controlemechanismen voor werkgever
- ⇒ Financiële impulsen voor flexibiliteit op het werk
- ⇒ Zoals in sommige bedrijven minstens een bepaald aantal vrouwen op managementniveau moeten zitten, ook een bepaald aantal posities in zorg openen om mannen aan te trekken.
- ⇒ Koppels belonen met extra verlof/geld als beide partners voor kinderen zorgen
Cfr Scandinavisch model: neem je verlof niet op ...
- ⇒ De vele positieve gevolgen van zorgende mannen voor man, vrouw, kinderen en samenleving in kaart brengen en naar groot publiek communiceren.

Collectief

- + Verhalen van zorgende mannen -> belang
- + Cfr rolmodellen

- ✚ 'Arrivist' zijn is een illusie = het resultaat van mentale processen in tijd. Dit stoppen en bewust worden van het nu

Institutioneel

- ✚ 100% betaald vaderschapsverlof (financiële tegemoetkomingen die vrouwen al krijgen)
- ✚ Ruimte geven voor zorg door werkgever
- ✚ Informeren over voordelen van rol van vader in opvoeding kinderen

3. Geweld

- ✚ Geweld = Inzet (betrokkenheid, engagement)
Inzet behouden en inzet erkennen maar het geweld bannen
- ✚ Vanuit machtsonevenwicht?
Versus foute ongezonde communicatiepatronen?
- ✚ Gendergerelateerd geweld is geen vrouwenzaak
- ✚ "Precarious manhood" + gevoel dat je mannelijkheid moet bewijzen adhv bv geweld
- ✚ Verduidelijken dat ook 'zachte' of niet fysieke vormen van geweld zeer ernstige gevolgen kunnen hebben (klagen, zwijgen, verbaal, via kinderen, ...)
- ✚ Belang van evenwichtige rolmodellen (vader, mentor, ...)
- ✚ Meer aandacht voor circulariteit van geweld (man/vrouw)
- ✚ Preventie: leren communiceren doe je vanaf de kleuterklas
⇒ O.l.v. kleuterjuf én kleutermeester
- ✚ Vanuit stress/onmacht
- ✚ Macht en onmacht / Schaamte
- ✚ Culturele verschillen: Vader die slaat omdat hij geen andere manier kent om macht/gezag te tonen
- ✚ Rol van de media in deze
- ✚ Erken 'Male entitlement' als belangrijke factor seksueel geweld

Wat betekent dit op individueel, collectief en institutioneel vlak en welke beleidsaanbevelingen kunnen we daaraan koppelen?

Individueel

- ✚ Bewustmaking dat ook man slachtoffer kan zijn of is! -> niet zwijgen maar aangifte doen
- ✚ Bewustwording van je daden. Besef = begin van de verandering
- ✚ Aanmoedigen van introspectie
- ✚ Doorbreek bystandereffect
- ✚ Precarious manhood
 - Andere manier vinden om mannelijkheid te herstellen/bevestigen/tonen

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Het benoemen van de problemen
- ⇒ Slachtoffers steunen ipv minimaliseren of ridiculiseren
- ⇒ Opvoedingsmanieren

Collectief

- + In vraag stellen van de boodschappen in de media/ muzieksce
- + Stop 'toxic masculinity' en rape culture
- + Positieve rolmodellen tonen
- + Rol van de bystander
- + Weg van dader slachtoffer dichotomie. Voorkom schaamte die immobiliseert

Institutioneel

- + Laagdrempelig en toegankelijk zorgaanbod + bekendmaking
- + Mediacampagne, bewustwording naar hulpverleners (medici, psychologen, ..) ivm "zachte" of onmerkbare of niet fysieke vormen van geweld
- + Juridische procedures versnellen en verbeteren → niet ongestraft meer na aangifte

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Justitie trainen over familiaal geweld

4. Seksualiteit

- + Genot (genieten en laten genieten)
- + Mythes / prestratiedruk
- + Schaamte en onzekerheid
- + Kritisch kijken naar porno en prostitutie
- + Verwachtingen van gedrag in bed (man vs vrouw)
- + Uiterlijk en aantrekkingskracht zijn ook 'normen'
- + Taboe doorbreken – masturbatie uitleggen
- + Porno-cultuur geeft totaal verkeerd beeld van seks. Vaders kunnen dat recht trekken als ze erover durven praten
In groepsgesprek of 1 op 1?
- + Mannen kunnen zich ook een prooi voelen
- + Veel seksuele symbolen in reclame om niet seksuele goederen te promoten (autoreclame, huishoudreclame, ...)
- + Praatgroepen rond seksualiteit en gevoelens (laagdrempelig)

Wat betekent dit op individueel, collectief en institutioneel vlak en welke beleidsaanbevelingen kunnen we daaraan koppelen?

Individueel

- + Partners open en eerlijk praten met elkaar

- + Eigen wensen kennen
- + Verwachtingen benoemen, zich open leren opstellen
- + Respecteer seksuele grenzen #neesnee

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Sekswerkers legaal beschermd statuut geven

Collectief

- + Beeldvorming in o.a. reclame aanpakken
 - o.a. in soaps bv 'thuis'
- + Thema bespreekbaar maken, openlijkheid, taboe doorbreken
- + Rol (sociale) media in foutief beeld rond seksualiteit (zowel te romantisch als te pornografisch beeld)
- + Stop seksuele objectivering in bv reclame
- + Aanbod realistische seksualiteitsbeleving verbreden tgo porno

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Werkgroep opzetten rond jongeren en seksualiteit
- ⇒ Seksistische mannen-en vrouwenbeelden aanpakken in games (verbieden)
- ⇒ Als partner in de discussie betrokken worden

Institutioneel

- + Organisatie van kwaliteitsvolle seksueel opvoeding binnen onderwijs
- + Realistische info verspreiden over seks: de mythe van altijd spetterende seks doorbeken
- + Workshops ondersteunen die seksualiteit in de schoolklas bespreekbaar maken o.a. via dans joga, lichaamsbeweging (vooral middelbaar 1^e en 2^e)

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Genderopleiding in leraren-en andere opleidingen

5. Seksuele diversiteit

- + Meer respect voor homoseksualiteit onder mannen
- + De echte vs homoseksualiteit (als scheldwoord)
- + Aanpakken van homofobie
- + Mannelijkheid breder zien dan stereotypen
- + Man niet zien als een vaste identiteit
- + Wat is de nieuwe man?
 - ...
 - ...
 - ...

Wat betekent dit op individueel, collectief en institutioneel vlak en welke beleidsaanbevelingen kunnen we daaraan koppelen?

Individueel

- ✚ Durven reageren tegen scheldwoorden als 'mietje'
- ✚ Zero tolerance op bepaalde scheldwoorden
- ✚ Speak up bystanders
- ✚ Stop #allmalepanels

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Ontwikkeling van tools voor bystanders (getuigen)
- ⇒ Gelijke representatie holebi/ man / vrouw op beleidsposten

Colectief

- ✚ Meer diverse beelden van genderdiversiteit in openbare ruimten, openbare media, sociale media, ...

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Subsidie/beloning quota tov media die hieraan werken

Institutioneel

- ✚ Rechten qua huwelijk, adoptie, toewijzing kinderen, ... verschillende gezinsvormen in beleid en justitieel verwerken
- ✚ Van jongs af aan (kleuterklas)informereren (bv boekje Lou)

Beleidsaanbevelingen

- ⇒ Genderopleiding voor justitie